

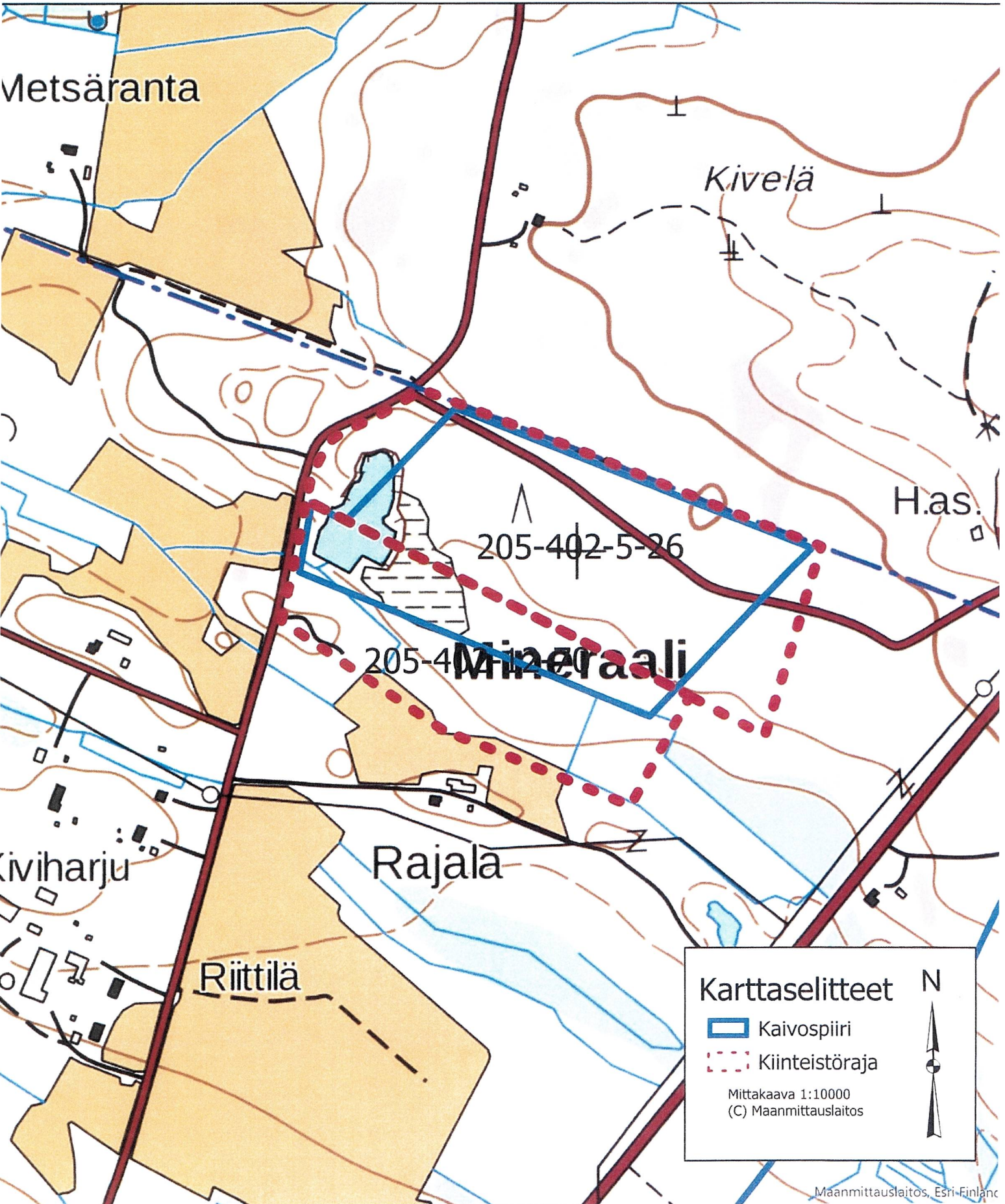
LIITE 1

Mondo Minerals B.V. Branch Finland

Jormua 1 (KaivNro 806) kaivospiiri

Kiinteistörajat ja tunnuukset

0 125 250 500 Meters

LIITE 2

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 11.10.2018, KaivNro 806

Lausunto Jormua 1 (KaivNro 806) kaivospiirin lakkauttamisesta

Turvallisuus ja -kemikaalivirasto on lausuntopyynnöllään 11.10.2018 kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla pyytänyt Kainuun ELY-keskukselta lausuntoa Mondo Minerals B.V Finland Kajaanin kaupungin Jormuan kylässä sijaitsevan Jormua 1 kaivospiirin lakkauttamisesta. Kaivospiirin kokonaispinta-ala on 8,94 ha.

Tukes on tehnyt Jormua 1 kaivospiirin alueelle tarkastuksen 30.10.2018. Tarkastuskäynnillä oli Tukesin lisäksi läsnä Kainuun ELY-keskus, Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen sekä Mondo Minerals. Louhintaa alueella on tehty vuosina 1955-1971, jolloin malmia on louhittu 153 000 tonnia ja sivukiveä 10 000 tonnia.

Alueen yleisilme on siisti. Avolouhos on ympäröity alavilla kohdilla vaijeriaidalla ja korkeilla kohdilla verkkoaidalla. Louhoksen ympäristö on tiheää sekametsää. Sivukivialue on suljettu maapeitteellä ja kasvaa luontaisesti puustoa. Sivukivialueen laki on kuitenkin paljaampi ja siellä kasvaa paikoittain mäntyä. Sivukivialueella on jonkin verran kuoppia, painaumuksia ja "noroja", jotka ovat aiheutuneet joko veden tai muun toiminnan seurauksena. Koska sivukivialueen maapeitteen paksuudesta ei ole tarkempaa tietoa, tulee ylimääräinen toiminta sivukivialueella estää tarvittavin merkein, jotta maapeitteeseen ei kohdistu tarpeetonta rasiutusta, joka saattaa aiheuttaa maapeitteen eroosiota sekä mahdollisia ympäristövaikutuksia.

Louhoksen välittömässä läheisyydessä sijaitsee erittäin uhanalaisen ja luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisen erityisesti suojeltavan lajin, kainuunnurmihärkin (*Cerastium fontanum subsp. vulgare var. kajanense*) esiintymä. Kainuunnurmihärkki on valkokukkaisen nurmihärkin muunnos, joka on syntynyt ultraemäksisellä kasvualustalla. Sitä esiintyy ainoastaan Kajaanissa ja Paltamossa. Kainuunnurmihärkin esiintymä tulee huomioida alueella suoritettavien toimenpiteiden yhteydessä, jotta sitä ei vahingossa tuhota. Kainuunnurmihärkin havaintopaikka on pieni, noin 5 neliön kokoinen laikku hiekkaisella kallionpaljastumalla aidan vieressä, kalliolouhoksen pohjoispäädyn reunamalla. Kainuunnurmihärkin uhkana (kaivostoiminnan lisäksi) on pohja- ja kenttäkerroksen umpeenkasvu sekä puuston liiallinen varjostus. Laji kestää kulutusta hyvin ja viihtyykin parhaiten alueella, jolle kohdistuu sopivasti häirintää kuten esimerkiksi

tallausta. Mikäli aluetta louhosalueen läheisyydessä maisemoidaan, tulee ensin selvittää alueen mahdolliset kainuunnurmihärkkiesiintymät, jotta näitä alueita ei kasviteta. Alueen kainuunnurmihärkit on inventoitu edellisen kerran vuonna 2010 ja tiettävästi aidatun alueen sisäpuolelta niitä ei ole tutkittu. Mahdollisesti löytyvien satunnaisten yksittäisten yksilöiden suhteen eivät erityiset toimenpiteet ole tarpeen, mutta selkeät suuremmat laikut, jos niitä löytyy, tulee säilyttää. Kainuunnurmihärkin seuralaisena samanlaisella kasvualustalla kasvaa myös serpentiinipikkutervakkoa (*Lychnis alpina* var. *serpentinicola*), joka on silmälläpidettävä ja alueellisesti uhanalainen laji.

Avolouhoksesta on otettu vesistönäyte, jonka perusteella voidaan todeta, että louhoksesta purkautuvan veden nikkeli- ja raskasmetallipitoisuus ja sähköjohtavuus ovat hieman koholla, muutoin metallipitoisuudet ovat alhaisia. Analyysitulosten perusteella voidaan todeta, että louhoksesta ei aiheudu happamia tai neutraaleja, metalli- ja sulfaattipitoisia valumavesiä.

Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Jormua 1 kaivospiiri voidaan lakkauttaa, kun tarpeelliset toimenpiteet alueella on tehty. Edellä lausuttu huomioiden kaivospiiristä ei Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan aiheudu muita sellaisia ympäristövaikutuksia, jotka vaatisivat ympäristönsuojelullisia toimenpiteitä. Yleinen turvallisuus alueella on varmistettava riittävin aitauksin ja varoituskyltein.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Joni Kivipelto ja ratkaissut ympäristövastuu -yksikön päällikkö Sari Myllyoja. Asian valmisteluun on osallistunut luonnonsuojeluasiantuntija Marja Hyvärinen.

Tämä asiakirja KAIELY/51/07.01/2014 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/51/07.01/2014 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kivipelto Joni 06.02.2019 08:49

Hyväksyjä Myllyoja Sari 06.02.2019 15:19

Dnro 225/11.01.00/2018

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI

Viite: Lausuntopyyntöne 11.10.2018, KaivNro 806

LAUSUNTO KAJAANIN JORMUA 1 KAIVOSPIIRIN LAKKAUTTAMISTA KOSKEVASTA HAKEMUKSESTA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n ja kaivosasetuksen (391/2012) 25 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Kajaanin Jormua 1 -kaivospiirin KaivNro 806 lakkauttamista koskevasta hakemuksesta. Ennen asian ratkaisemista Tukes varaa mahdollisuuden esittää muistutuksia ja mielipiteitä hakemuksesta (kaivoslaki 39 §).

Jormua 1 -kaivospiiri sijaitsee Kajaanissa Jormuan kylässä. Kaivospiirin kokonaispinta-ala on 8,94 ha. Kaivospiirin kaivosmineraali on talkki.

Kaivoslain 145 §:n mukaan kaivosoikeuden haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivos-toiminnan lopettamistoimenpiteistä kaivosviranomaiselle välittömästi, kun kaivoslain 143 §:ssä (alueen kunnostaminen) ja 144 §:n 1 momentissa (louhittujen kaivosmineraalien, rakennusten ja rakennelmien poistaminen) tarkoitetut toimenpiteet on olennaisilta osin tehty.

Kaivoslain 146 §:n mukaan saatuaan 145 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Lopputarkastuksessa on todettava, ovatko 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet olennaisilta osin tehty, sekä arvioitava yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat.

Lausuntopyynnön mukaan kaivosviranomaisen tulee suorittamaan tarkastuskäynnin kaivospiirin alueelle 30.10.2018. Alueen tulee olla yleisen turvallisuuden edellyttämässä kunnossa.

Kaivosviranomaisen tulee pyytää kaivostoiminnan harjoittajan selvityksistä ja lopputarkastuksesta laaditusta tarkastuskertomuksesta lausunto noudattaen vastaavasti, mitä 37 §:ssä säädetään kaivoslupahakemuksista pyydettävistä lausunnoista. Asianosaisten kuulemiseen lausuntojen johdosta sovelletaan, mitä 42 §:ssä säädetään.

Kaivosviranomaisen on tehtävä kaivostoiminnan lopettamispäätös, kun 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on olennaisilta osin tehty siten kuin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi on tarpeen.

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksen sisältöön sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä. Päätökseen tulee liittää lopputarkastuksesta laadittu tarkastuskertomus.

Kaivostoiminnan lopettamispäätös annetaan noudattaen, mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta. Päätöksestä tiedotetaan noudattaen, mitä 58 §:ssä säädetään lupapäätöksestä tiedottamisesta.

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään (kaivoslaki 147 §).

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä on annettava yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset lopettamistoimenpiteiden täydentämisestä määräajassa, kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta, 144 §:n 2 momentissa tarkoitetuista rakennuksista ja rakennelmista sekä muista yleisten ja yksityisten etujen kannalta välttämättömistä seikoista.

Kaivostoiminnan harjoittajalla on oikeus päästä kaivosalueelle ja kaivoksen apualueelle 1 momentissa tarkoitettujen velvoitteiden toteuttamiseksi.

Päätöksessä on määriteltävä se kaivoksen vaikutusalue, jolla saattaa yleiseen turvallisuuteen tai haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseen liittyvistä syistä olla tarpeen rajoittaa maankäyttöä. Kaivosviranomaisen on huolehdittava, että tästä vaikutusalueesta tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Käsiteltäessä kaivoksen vaikutusalueella rakentamis- tai muita hankkeita koskevia lupahakemuksia tulee asiassa toimivaltaisen viranomaisen tarvittaessa pyytää kaivosviranomaiselta lausunto (kaivoslaki 148 §).

Kaivosviranomaisen lausuntopyynnössä olevassa ennakkotiedonannossa todetaan, että kaivostoiminnan harjoittajan tulee toimittaa kaivosviranomaiselle kaivoskartta. Kaivoskartan tulee osoittaa, miten pitkälle kaivosalueella tehdyt kaivostyöt ovat edistyneet. Kaivoskartan sisällöstä määrätään kaivosasetuksen 11 §:ssä.

Kun kaivostoiminnan lopettamispäätös on lainvoimainen, kaivostoiminnan harjoittajan käyttö- ja hallintaoikeus kaivosalueeseen sekä käyttö- ja muu oikeus kaivoksen apualueeseen lakkaavat. Samalla kyseiset alueet palautuvat korvauksetta kiinteistön omistajan haltuun (kaivoslaki 149 §).

Kaivospiirin raukeamisen lykkäämistä koskeva hakemus

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaivospiirin lakkauttamista koskevaan hakemukseen.

Kainuun liitto

Hannu Heikkinen
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Kajaanin kaupungin asianhallintajärjestelmässä

§ 16

Lausunto Jormua 1 kaivospiirin lakkauttamista koskevasta Mondo Minerals B.V.:n hakemuksesta

KAJDno-2018-1014

Valmistelija / lisätiedot:

Inkeri Neuvonen

inkeri.neuvonen@kajaani.fi

Ympäristönsuojelusuunnittelija

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes on pyytänyt Kajaanin kaupungilta kaivoslain 37 §:n mukaista lausuntoa Mondo Minerals B.V.:n hakemuksesta, joka koskee Jormua 1 -nimisen kaivospiirin lakkauttamista. Kaivospiiri sijaitsee Jormuan kylässä Kontiomäentien ja Losotörmäntien välissä Paltamon kunnan rajalla Mondo Mineralsin omistaman Lampila RN:o 205-402-5-26 ja Finnsementti Oy:n omistaman Tapiola RN:o 205-402-12-70 nimisten tilojen alueella. Kaivospiirin pinta-ala on 8,94 ha. Mondo Minerals B.V. on hakemuksessaan todennut, että yhtiö katsoo alueen velvoitteet täytetyiksi ja esittää kaivospiiriä lopetettavaksi sellaisenaan.

Oheisliite, Tukesin lausuntopyyntö 11.10.2018

Kaivoslain 143 §:n mukaan kaivostoiminnan harjoittajan on viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä saatettava kaivosalue ja kaivoksen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehdittava niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suoritettava kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet. Kaivosviranomaisen lopputarkastuksessa todetaan, onko toimenpiteet tehty olennaisilta osin sekä arvioidaan yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat. Tukesin lopettamispäätöksessä annetaan yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset lopettamistoimenpiteiden täydentämisestä määräajassa, kaivosalueen ja apualueen seurannasta, rakennuksista ja rakennelmista sekä muista yleisten ja yksityisten etujen kannalta välttämättömistä seikoista. Päätöksessä on määriteltävä se kaivoksen vaikutusalue, jolla saattaa olla tarpeen rajoittaa maankäyttöä yleiseen turvallisuuteen tai haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseen liittyvistä syistä.

Tukes on tehnyt Jormua 1 kaivospiirin alueelle tarkastuksen 30.10.2018.

Katselmuksella oli läsnä myös edustajat Kainuun ELY-keskukselta ja kaupungin ympäristönsuojelusta. Mondo Mineralsin edustajien mukaan louhintaa alueella on tehty vuosina 1955-1971. Malmia on louhittu 153 000 tonnia ja sivukiveä 10 000 tonnia. Avolouhos on ympäröity alavilla kohdilla vaijeriaidalla ja korkeilla kohdilla verkkoaidalla. Matalat rantapenkat ovat kasvillisuuden peitossa ja niillä kasvaa kookastakin puustoa. Louhoksen ympäristö on tiheää sekametsää.

Oheisliite, Muistio katselmuksesta 31.10.2018

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Kajaanin kaupungin asianhallintajärjestelmässä

Louhos on täyttynyt vedellä. Altaan vesi on kirkasta ja siinä on havaittu kaloja. Sivukivialueen ja avolouhoksen välissä on kapea puustoinen vyöhyke, jonka itäpuolella oleva sivukivialueen rintausta on paikoin jyrkkä eikä alueella ole aitausta. Sivukivialue on peitetty hienojakoisilla pintamailla. Reuna-alueilla kasvaa luontaisesti puustoa. Lakialueella puuston määrä on vähäistä, vain mäntyä kasvaa paikoittain. Alueelle on muodostunut sadevesien syövyttämiä uomia ja syväkhöjä painanteita. Tarkastuksella sovittiin, että yhtiö ottaa kerrosnäytteen louhoksen vedestä ja toisen vesinäytteen ojasta, johon vesi louhoksesta purkautuu. Yhtiö on toimittanut vesinäytteiden tutkimustulokset kaupungille 19.12.2018. Analyysitulosten mukaan louhoksen ja siitä lähtevän veden metallipitoisuudet ovat alhaisia lukuunottamatta nikkeliä, jonka pitoisuus on hieman koholla. Sähkönjohtavuus on mittaustulosten mukaan hieman koholla (41 mS/m) luonnonvesiarvoihin (5-10 mS /m) verrattuna. Näytteiden pH on 7,7 ja veden rikkipitoisuus on melko alhainen, mistä voidaan olettaa, ettei alueelta muodostu happamia vesipäästöjä lähiympäristöön.

Oheisliite, analyysitulokset louhoksen vedestä 11.12.2018

Ehdotus

Esittelijä: Jari Tolonen

Kaupunginhallitus esittää lausuntonaan Jormua1 -kaivospiirin lakkauttamista koskevasta Mondo Minerals B.V.:n hakemuksesta seuraavaa:

Louhos tulee aidata metalliverkkoaidalla jyrkiltä reunoiltaan ja aitauksen kunto on tarkastettava säännöllisesti ja pidettävä kunnossa. Louhoksen ympärille tulee asentaa putoamisvaarasta varoittavia kylttejä riittävän tiheästi.

Sivukivialueen ja louhoksen välistä rinnettä ja sivukivialuetta on tarpeen maisemoida nykyisestä. Maisemointi tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että tähän mennessä luontaisesti kasvittuneet ja puustoutuneet alueet jätetään mahdollisuuksien mukaan käsittelemättä. Alueen maisemoinnissa tulee huomioida lisäksi louhoksen kalliojaljastumilla olevat uhanalaisten kasvien kasvupaikat, joista on yhtiölle erikseen toimitettu kaupungin vuonna 2002 tekemä raportti.

Kaupunginhallitus esittää, että Jormua 1 -niminen kaivospiiri voidaan lakkauttaa, kun yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset toimenpiteet on tehty.

Päätös

Hyväksyi.

Tiedoksi

Tukes

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Kajaanin kaupungin asianhallintajärjestelmässä

Päätös julkaistaan Kajaanin kaupungin verkkosivuilla 1.2.2019

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta laaditun otteen oikeaksi todistaa

Kajaani
30.01.2019

Tuija Aarnio
Hallintojohtaja

Tiedoksianto asianosaiselle
sähköposti

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Kajaanin kaupungin asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§16

Muutoksenhakukielto

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

Kaivospiirin lakkauttamista koskeva asia

Haltija: Mondo Minerals B.V.

KaivNro 806

Nimi: Jormua 1

Sijainti: Kajaani

Määräpäivä 12.11.2018

Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry

Antti Lankinen
puheenjohtaja

Ari Jäntti
toiminnanjohtaja/sihtööri

Vesiluonnon puolesta ry

Puheenjohtaja

040 77 13 781

njarit@yahoo.com

Vaatimukset

1. Kuulemisvirheet

Kuulutussasiakirjoista puuttuu asianosaisten kannalta oleellisia tietoja ja asiakirjoja, mistä johtuen kuultus on oleellisesti virheellinen. Näiden johdosta hakemus on täydennettävä ja kuulutettava uudestaan.

Kuulutustiedoista puuttuvat:

- a) Tiedot alueen luvituksesta, kuten ympäristölupa tai koetoimintalupa sekä kaivoslupa tai kaivospiirimääräys ehtoinen ja määräyksineen.
- b) Tiedot koetoiminnan ympäristö- ja luontovaikutuksista mukaan lukien louhoksen ja sivukivialueen vaikutukset.
- c) Tiedot kaivannaisjätteistä ja kaivannaisjätesuunnitelma.
- d) Tiedot rakenteiden, kuten aitojen, läjitysten ja ojien kunnosta ja uusimistarpeesta, sekä vakuus näiden uusimiseen ja ylläpitoon, sekä vakuudet puiden poistamiseen aidan läheisyydestä. Jos rakenteiden on tarkoitus jäädä pysyvästi paikalleen, tulee vakuuksien kattaa hyvin pitkä aika (esim. 5 000 vuotta).
- e) Kaavakuvat sivukivialueen ja louhoksen rakenteista sekä tiedot näiden rakenteiden koosta, läjityksen tonnimäärästä ja palakoosta sekä louhoksen rakenteista. Myös tiedot läjityksen ja louhoksen reunojen kaltevuuksista puuttuvat.

- f) Tiedot louhoksen ja läjityksen maankäytölle aiheuttamasta vahingosta pitkäaikaisesta vahingosta.
- g) Tiedot asianosaisten oikeuksista, kuten
  - g1) oikeudesta vaatia rakennelmien ja mineraalien poisto. Tämän tulee koskea sivukiviläjitystä sekä louhosta, joka esimerkiksi voidaan täyttää louhokseen stabiloidulla sivukivellä
  - g2) oikeudesta saada kaikki haitat korvatuksi.
  - g3) siitä, että kaivannaisjätteistä ei saa aiheutua pinta- ja pohjavesi haittaa pitkienkään aikojen kuluessa.
  - g4) alueen omistajille tulevista vastuista, mikäli he ovat tietoisia saastumisriskeistä.
  - g5) siitä, että TUKES vastaa viime kädessä alueesta aiheutuvista haitoista.
- h) Kaivostoiminnan lopettamispäätöksen sisältö ja siinä annettavat määräykset, näitä on tarkasteltu vain yleisen lainsäädännön mukaisesti. Kuulutuksesta puuttuvat tarkemmat tiedot lopettamispäätöksen sisällöstä ja siinä annettavasta määräyksistä, tosin viranomaisen ilmeisesti ilmoittaa kantansa kohdassa 3 lihavoituna esitetyllä virkkeellä.
- i) Katselmuksen kellon aika 30.10.2018 ja kutsu asianosaisille mukaan lukien alueella toimivat rekisteröidyt luonnon- ja ympäristösuojeluyhdistykset.
- j) Tiedot vakuuksista.
- k) Lisäksi kuulutus- ja kuulemisvirheeksi on katsottava harhaanjohtava tieto, kuten on yksilöity kohdassa 3.

2. Ympäristö- ja vesilupamenettelyjen tarve

Kaivosoikeuden omistajaa ei voida vapauttaa vastuista ennen kuin vastuut on selvitetty. Näihin kuuluvat vastuut ympäristö- ja vesilainsäädännön nojalla. Mahdollisesti kaivosohanke on alkanut koetoimintana ja sen ympäristö- ja vesivaikutuksia ei ole asianmukaisesti selvitetty.

Tukesin kuulutuksessa ilmoittamat seikat, kuten louhoksen veden kirkkaus, ahvenet tai puiden kasvaminen sivukivialueella, eivät osoita alueen taattua ympäristöturvallisuutta.

Koelouhoksella on todennäköisiä merkittäviä ympäristövaikutuksia, esimerkiksi vaikutukset pinta- ja pohjavesiin. Mikäli läjitykset rikkoutuvat eroosion vaikutuksesta myös pölyvaikutukset rapautuvasta kivistä ovat mahdollisia.

On syytä epäillä, että kaivospiiriin liittyy merkittäviä riskejä ympäristön pilaantumiseen. Mondon talkkimineraaleista tiedetään liukenevan lukuisia haitta-aineita, esimerkiksi nikkeliä ja arseenia. Harmemineraaleina esiintyy haitallisesti rapautuvaa mustaliusketta sekä asbestia (ainakin tremoliittia). Läheisen Mondon Tynnelän kaivospiirin asiakirjoissa on tietoa ”ruosteisesta” haitta-aineita runsaasti sisältävästä vedestä, ja on mahdollista, että vesi on peräisin Jormua 1- alueen koetoiminnasta.

Pohjois-Suomen AVI on käsitellyt Mondon Lahnaslammen kaivoksen padossa ollutta mustaliusketta vesien saastumisongelmana. Samoin ilmeisesti tienpinnoituksessa käytetty mustaliuske on aiheuttanut arseenista johtuvaa kaivoveden pilaantumista Kainuussa. Huonolaatuista kiviaineista ei tarvitse olla suurta määrää, kun se aiheuttaa vesien pilaantumista.

Hankkeella täytyy myös olla ympäristöluvan yhteydessä käsiteltävä kaivannaisjätesuunnitelma, joka sisältää kaikki lain edellyttämät tiedot. Tämän perusteella on ilmeistä, että kaivospiirin lakkauttaminen edellyttää ympäristölupaa.

Avoimeksi jätettyyn koelouhokseen liittyy myös tekijöitä ja ominaisuuksia, jotka edellyttävät vesilupaa. Näitä ovat vesien mahdolliset haitta-ainepitoisuudet, vesien johtaminen ojiin ja tai pohjaveteen sekä alueelle ilmeisesti pohjavedestä muodostunut vesiallas.

Näiden suhteen pyydetään edelleen selvittämään vesilain mukaisen korvauskäsittelyn tarve.

3. Menettelyn puolueettomuus

Kaivosviranomaisen tulee käsitellä asia hallintolainsäädännön nojalla puolueettomasti. Edellä kohdissa 1. ja 2. yksilöityjen tietojen puuttuminen osoittaa puolueellista käsittelyä. Lisäksi kuulutuksessa esitetyt kaivosyhtiölle edulliset näkemykset osoittavat, että asiaa ei ole käsitelty puolueettomasti. Viranomaisen kuulutusasiakirjassa kerrotaan sivulla 2 toiseksi viimeisessä kappaleessa ”Kaivospiirin nykytilanne ja alueella tehdyt työt” veden kirkkaudesta ja kaloista sekä puiden kasvamisesta sivukivialueella. Lopuksi esitetään: **”Katsomme alueen velvoitteet täytetyiksi ja kaivospiiri sellaisenaan lopetettavaksi.”** Tukesin laatimassa viranomaisasiakirjassa tämä täytyy tulkita erittäin voimakkaaksi ennakkokäsitykseksi asiassa. Se on myös omiaan johtamaan asianosaisia harhaan, että asiassa ei olisi tarvetta enempään selvitykseen tai kannanottoihin. Lainattua lausetta ei ole esitetty toiminnanharjoittajan näkemyksenä asiassa. Asiakirjan muissa kappaleissa esitetään Tukesin näkemyksiä.

4. Lopputarkastus

Sivun 3 lopussa ja 4 alussa kerrotaan lopputarkastuksesta 30.10.2018, jonka järjestää ja suorittaa kaivosviranomaisen. Kohdasta puuttuu tieto kellonajasta ja kutsu asianosaisille mukaan lukien alueella toimivat rekisteröidyt luonnon- ja ympäristösuojeluyhdistykset sekä viranomaisille, kuten ELY-keskus ja AVI-lupaviranomaisen.

5. Kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä annettavat määräykset

Koska päätöksellä pyritään lopettamaan hakijan vastuut alueella, on huomattava, että alueen ympäristöturvallisuus on merkittävä yleinen etu. Tähän liittyen hakijalle voi kuulua merkittäviä, kalliita sekä pitkäaikaisia ympäristöntarkkailun vastuita ja rakenteiden kunnostamisvastuita Lain säädäntö, mukaan lukien kaivannaisjäteasetus, edellyttää, että alue on ympäristöturvallinen myös pitkien aikojen kuluttua. Lopettamispäätökseen tulee kuulua vakuudet pitkäaikaisturvallisuuden varmistamiseen.

Sivun 4. viimeiseen kappaleessa esitetään: ”Päätöksessä on määriteltävä se kaivoksen vaikutusalue, jolla saattaa yleiseen turvallisuuteen tai haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseen liittyvistä syistä olla tarpeen rajoittaa maankäyttöä.”

Tähän liittyen toteamme: A. Toiminnanharjoittaja on vastuussa alueella mahdollisesti jo tapahtuneesta pilaantumisesta, jonka korjaaminen tulee määrätä ympäristölainsäädännön puitteissa.

B. Ympäristösuojelulaki kieltää maaperän ja pohjaveden pilaamisen ja pintavesihaittojen aiheuttaminen on tiukasti säädelty, mm. nikkelin ja muiden haitta-aineiden ympäristölaatonormeilla.

C. Kaivannaisjäteasetus kieltää pinta- ja pohjavesihaitat pitkienkin aikojen kuluessa. Tukesilla ei siten ole käytännössä oikeutta määrätä vaikutusaluetta, jolla haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseen liittyvistä syistä on tarpeen rajoittaa maankäyttöä.

6. Ympäristö- ja muut vakuudet

Koska alueella ei ilmeisesti ole asiaankuuluvia ympäristövakuuksia, tulee viranomaisen määrätä vakuus 2 miljoonan euron + 100 euro läjitetyn sivukiven tonnia kohden. Kiinteä summa perustuu arvioituihin kuljetus- ja maansiirtokustannuksiin sekä tonnimaksu Pohjois-Suomen AVI:n määräykseen kaivannaisjätteelle. Tukesin vakuuksien tulee kattaa puuttuvat ympäristövakuudet, kunnes

ympäristövakuudet on määrätty. Vuosittaiseen ympäristöntarkkailuun relevanttien haitta-aineiden osalta tulee myös olla kattava vakuus. Vakuuksien tulee kattaa rakenteiden, kuten aitojen, läjitysten ja ojien uusimiseen ja ylläpito, sekä vakuudet puiden poistamiseen aidan läheisyydestä. Vakuuksien tulee kattaa hyvin pitkä aika (esim. 5 000 vuotta)

7. Lausuntopyynnöt

Tukesin tulee ilmeisimmin pyytää asiassa lausunto ympäristö- ja vesilupien sekä kaivannaisjättesuunnitelman tarpeesta Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolta.

TUKESin Kuulutus
kaivosasiat@tukes.fi
Kaivospiirin haltija: Mondo Minerals B.V.
Kaivospiiri: Jormua 1
KaivNro: 806
Alueen sijainti: Kajaani Jormuan kylä
Kuvaus asiasta: Jormua 1 -kaivospiirin (KaivNro 806) lakkauttaminen

Muistutus 12.11.2018

Määräpäivä 12.11.2018

Muistutus/Mielipide koskien kaivospiirin Jormua 1 (Kaiv Nro 806) lakkauttamista, Kuulutuspäivä 11.10.2018, Kaivospiirin haltija Mondo Minerals B.V. ja sijaintikunta Kajaani.

Muistutamme, että kyseinen kaivospiiri on ollut avolouhoksena 1900-luvulla, jolloin sijaintikuntana on ollut Kajaanin maalaiskunta. Kaivosoikeudet ovat siirtyneet Mondo Minerals B.V:lle kaikkine oikeuksineen ja velvoitteineen.

Kaivospiiriin kuuluva avolouhos on ollut osittain aidattuna, mutta on silti vaarallinen. Louhos sijaitsee länsiosastaan kaivospiirin ulkopuolella, mikä on otettava huomioon lakkauttamisen yhteydessä.

Ei ole selvitetty, mitä liuosta avoin monttu sisältää, mutta todennäköisesti ainakin arseenia ja raskasmetalleja. Ei ole hyväksyttävää vain todeta, että kyseessä on puhdas vesi, koska siinä on tavattu kaloja, kuten kuulutuksessa ylimalkaisesti väitetään. Ainakaan kuulutuksesta ei käy ilmi, miten liuoksen ja mahdollisten kalojen pitoisuudet on tutkittu. Monttu on tyhjennettävä jo turvallisuussyistä ja siinä olevat haitalliset aineet on siirettävä asianmukaiseen paikkaan.

Louhoksen ohessa sijaitsevat sivukiviläjät vuotavat selvästi, eikä vuodon kulkusuuntaa ole asianmukaisesti ilmoitettu. Korkeuskäyristä päätellen osa vuodosta suuntautuu kaivospiirin kaakkoispuolella sijaitsevalle luonnonarvoja sisältävälle suolle. Tätä ei voi pitää hyväksyttävänä. On myös mahdollista, että sekä läjät että itse kaivosmontun liuos vuotavat joko Kylmäpuroon Jormuanlahden oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueelle ja sitä kautta Kylmäpuron kaavassa sijaitsevalle luo-merkinnällä olevalle alueelle. On myös mahdollista, että kaivos vuotaa itäänpäin Pohjajokeen ja sitä kautta Jormuanlahteen. Lähinnä Mineraalin pohjavedet saattavat vaikuttaa myös Paltamon puolelle, jossa on jo Mieslahden kaivospiiri 3030 ja sen yhteyteen kuuluvia kaivospiirejä, ja täten yhteisvaikutukset laajenevat. Jormua 1:n eli Mineraalin montun ohessa lojuvat sivukivet on siirrettävä sellaiseen paikkaan, jossa niistä ei ole ympäristölle haittaa. Itse tyhjentämistoimenpide ei saa vaarantaa alueen harvinaista kasvistoa, ja se on suoritettava siten, ettei tule lähiasukkaita haittaavia vesistö- ja ilmapäästöjä, esimerkiksi asbestipäästöjä. Alueen kairausreiät on asianmukaisesti tulpattava.

Kuulutuksesta ilmenee, että kaivosviranomaisen on tehnyt lopputarkastuksen kaivospiirin alueella 30.10.2018. Onko lopputarkastuksessa huomioitu esittämämme seikat ja annettu tarvittavat toimenpidemääräykset kaivospiirin haltijalle? Ja millaisia määräykset ja huomiot lopputarkastuksessa ovat olleet? Oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukaan alueella kuuluu olla mahdollista asua sekä harjoittaa maa- ja metsätaloutta jokamiehenoikeuksin. Lakkautetun kaivoksen jälkihoito on tehtävä siten, että tämä on käytännössä mahdollista.

Pyydämme saada viipymättä kopion asiaa koskevista päätöksistä ja hakijan mahdollisesti jättämistä täydennyksistä.

Varamme mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Suomen luonnonsuojeluliiton Kajaanin yhdistys ry

Markku Nykänen
varapuheenjohtaja

Sini Kirkelä
sihteeri

TUKES
kaivosasiat@tukes.fi

Asia: Muistutus/mielipide koskien kaivospiirin lakkauttamista
Viite: KaivosNro 806, Jormua 1, Kajaani
Hakija Mondo Minerals B.V.

On oikein ilahduttavaa ja vastuullista toimintaa hakea ikivanhan kaivospiirin lakkauttamista. Kuitenkin haluamme kiinnittää huomioita siihen, että vaikka olisi miten kauan kulunut kaivostoiminnasta alueella, on jälkihoito tehtävä siten, että ympäristöhaitat saadaan minimoitua ja estettyä tuleviinkin aikoihin jäävät ongelmat.

Tällä hetkellä Mineraalin monttu lähiympäristöineen = nyt kuulutuksessa oleva kaivosalue on käyttökeltvotonta aluetta ihmisten virkistäytymis- ym. käyttöön. Syvä aidattu monttu yksistään poistaa alueella liikkumismahdollisuudet. Veden myrky- ym. aineksista ei ole tiedossamme mitään tutkimustuloksia eli uinti- tai sukellusharrastus on pois suljettua. Väitetyt ahvenet puhuvat sitä kieltä, että montulla on todella vesiyhteys vapaisiin vesistöihin. Muutenhan sinne ei olisi kaloja voinut tulla. Ovatko ahvenet syömäkelpoisia?

Olemme nähneet kaivosalueelta epäilyttävän näköisiä vuotoja, emmekä näin ollen voi olla turvallisesti mielin myöskään sen suhteen, ettei olisi haitallisia päästöjä ympäristön puoroihin ja vesistöihin. Vastuulliseen kaivostoimintaan kuuluu oleellisena osana, ettei ympäristöä pilaavia vuotoja anneta olla. Ongelmat voivat olla todella pitkälle vaikuttavia niin maantieteellisesti kuin ajallisesti. Alueella olemme havainneet olevan myös tulppaamattomia porausreikiä ja katsomme, että ne on tulppattava.

Kaivosmonttu on tyhjennettävä turvallisesti myrkyllisistä vesistä ja täytettävä tarkoin tutkitulla ja nykyaikaiset ympäristömääräykset huomioivalla tavalla.

Koska kaivos on ikiaikainen, emme voi luottaa sen aikaisiin mahdollisiin ympäristömääräyksiin, jos niitä on ollutkaan, että olisivat riittävät. Käytössämme ei ole vanhoja asiakirjoja, joten emme ole voineet niihin tutustua.

Kajaanissa 12.11.2018

LIITE 3

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Helsinki
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Tampere
Yliopistonkatu 38
33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Vaihde 029 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

MONDO MINERALS B.V.
Branch Finland
Sotkamo Plant
P.O. Box 603
FI-87101 Kajaani
Finland
Tel +358 (0)10 562 11
Fax +358 (0)10 562 1304
info@mondominerals.com
www.mondominerals.com
Domicile/Kotipaikka
Sotkamo
Business ID/Y-tunnus
2137749-9
VAT No. FI21377499

Asia Mondo Minerals B.V. Branch Finland:n vastine Jormua-1 (KaivNro 806) kaivospiirin lakkauttamisesta jätettyihin lausuntoihin ja muistutuksiin

Yhteyshenkilö Teemu Juutinen
Puhelin +358 40 822 8476
Sähköposti teemu.juutinen@mondominerals.com

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (myöhemmin TUKES) on pyytänyt Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lta (myöhemmin Mondo Minerals) vastinetta koskien yllä mainitussa asiassa jätettyjä lausuntoja ja muistutuksia.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot (3 kpl):

1. Kainuun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
2. Kainuun liitto
3. Kajaanin kaupunki, kaupunginhallitus

Hakemuksen johdosta annetut muistutukset (3 kpl):

1. Teija Huotari ja Jukka Peltonen
2. Suomen luonnonsuojeluliiton Kajaanin yhdistys ry
3. Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry

Vastineina lausuntoihin ja muistutuksiin esitämme kunnioittaen seuraavaa:

1. Kainuun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Tukes on tehnyt Jormua 1 kaivospiirin alueelle tarkastuksen 30.10.2018, tarkastuskäynnillä oli läsnä myös ELY-keskus. ELY-keskus toteaa, että alueen yleisilme on siisti. Avolouhos on ympäröity alavilla kohdilla vajeriaidalla ja korkeilla kohdilla verkkoaidalla. Louhoksen ympäristö on tiheää sekametsää. Sivukivialue on suljettu maapeitteellä ja kasvaa luontaisesti puustoa. Sivukivialueen laki on kuitenkin paljaampi ja siellä kasvaa paikoittain mäntyä. Sivukivialueella on jonkin verran kuoppia, painaumia ja "noroja", jotka ovat aiheutuneet joko veden tai muun toiminnan seurauksena. Koska sivukivialueen maapeitteen paksuudesta ei ole tarkempaa

tietoa, tulee ylimääräinen toiminta sivukivialueella estää tarvittavin merkein, jotta maapeitteeseen ei kohdistu tarpeetonta rasiutusta, joka saattaa aiheuttaa maapeitteen eroosiota sekä mahdollisia ympäristövaikutuksia.

Louhoksen välittömässä läheisyydessä sijaitsee erittäin uhanalaisen ja luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisen erityisesti suojeltavan lajin, kainuunnurmihärkin (*Cerastium fontanum subsp.vulgare* var. *kajanense*) esiintymä. Kainuunnurmihärkki on valkokukkaisen nurmihärkin muunnos, joka on syntynyt ultraemäksisellä kasvualustalla. Sitä esiintyy ainoastaan Kajaanissa ja Paltamossa. Kainuunnurmihärkin esiintymä tulee huomioida alueella suoritettavien toimenpiteiden yhteydessä, jotta sitä ei vahingossa tuhota. ELY-keskus toteaa, että Mikäli aluetta louhosalueen läheisyydessä maisemoidaan, tulee ensin selvittää alueen mahdolliset kainuunnurmihärkkiesiintymät, jotta näitä alueita ei kasviteta. Mahdollisesti löytyvien satunnaisten yksittäisten yksilöiden suhteen eivät erityiset toimenpiteet ole tarpeen, mutta selkeät suuremmat laikut, jos niitä löytyy, tulee säilyttää. Kainuunnurmihärkin seuralaisena samanlaisella kasvualustalla kasvaa myös serpentiinipikkutervakkoa (*Lychnis alpina* var. *serpentinicola*), joka on silmälläpidettävä ja alueellisesti uhanalainen laji.

ELY-keskus toteaa, että avolouhoksesta otetun vesinäytteen perusteella louhoksesta purkautuvan veden nikkelpitoisuus ja sähkönjohtavuus ovat hieman koholla, muutoin metallipitoisuudet ovat alhaisia. Analyysitulosten perusteella ELY-toteaa, että louhoksesta ei aiheudu happamia tai neutraaleja, metalli- ja sulfaattipitoisia valumavesiä.

Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Jormua 1 kaivospiiri voidaan lakkauttaa, kun tarpeelliset toimenpiteet alueella on tehty. Edellä lausuttu huomioiden kaivospiiristä ei Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan aiheudu muita sellaisia ympäristövaikutuksia, jotka vaatisivat ympäristönsuojelullisia toimenpiteitä. Yleinen turvallisuus alueella on varmistettava riittävin aitauksin ja varoituskyltein.

Vastine

Mondo Minerals selvittää Jormua-1 kaivospiirin alueen sisällä sijaitsevat mahdolliset kainuunnurmihärkkiesiintymät ennen alueella tehtäviä toimenpiteitä. Selvitys tehdään kesän 2019 aikana.

Muulta osin Mondo Mineralsilla ei ole huomautettavaa ELY-keskuksen lausuntoon

2. Kainuun liitto

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaivospiirin lakkauttamista koskevaan hakemukseen.

Vastine

Mondo Mineralsilla ei ole huomautettavaa

3. Kajaanin kaupunki, kaupunginhallitus

Kajaanin kaupunginhallitus lausuu seuraavasti: Louhos tulee aidata metalliverkkoaidalla jyrkiltä reunoiltaan ja aitauksen kunto on tarkastettava säännöllisesti ja pidettävä kunnossa. Louhoksen ympärille tulee asentaa putoamisvaarasta varoittavia kylttejä riittävän tiheästi. Sivukivialueen ja louhoksen välistä rinteitä ja sivukivialuetta on tarpeen maisemoida nykyisestä. Maisemointi tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että tähän mennessä luontaisesti kasvittuneet ja puustoutuneet alueet jätetään mahdollisuuksien mukaan käsittelemättä. Alueen maisemoinnissa tulee huomioida lisäksi louhoksen kalliopaljastumilla olevat uhanalaisten kasvien kasvupaikat, joista on yhtiölle erikseen toimitettu kaupungin vuonna 2002 tekemä raportti. Kaupunginhallitus esittää, että Jormua 1 - niminen kaivospiiri voidaan lakkauttaa, kun yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset toimenpiteet on tehty.

Vastine

Avolouhos on ympäröity korkeilla kohdilla verkkoaidalla ja matalilla kohdilla vaijeriaidalla. Mondo Minerals poistaa vaijeriaidan ja jatkaa metalliverkkoaitaa pidemmälle louhoksen reunalle ulottumaan alueille, joilta on putoamisriski. Lisäksi metalliverkkoaitaan tehdyt reiät korjataan. Verkkoaidan kuntoa seurataan säännöllisesti ja tarvittaessa sitä korjataan. Lisäksi louhoksen ympärille asetetaan putoamisvaarasta varoittavia kylttejä.

Mondo Minerals selvittää kaivospiirialueella esiintyvät uhanalaisten kasvien esiintymät ennen tehtäviä toimenpiteitä.

Mondo Minerals toteuttaa tarvittaessa Kajaanin Kaupunginhallituksen esittämän sivukivialueen, sekä louhoksen ja sivukivialueen välisen alueen maisemoinnin mutta katsoo, että konetyötä alueella on hyvä välttää koska alue on alkanut jo luontaisesti metsittymään. Mondo Minerals esittää, että näille alueille voidaan levittää esim. heinäsiementä ja/tai istuttaa puustoa eroosion estämiseksi. Suunnitelma tästä on kuitenkin tehtävä vasta uhanalaisten kasvien kartoitusten jälkeen.

4. Teija Huotari ja Jukka Peltonen

Muistuttajat vaativat, että jälkihoito on tehtävä niin, että ympäristöhaitat saadaan minimoitua ja estettyä tuleviinkin aikoihin jäävät ongelmat. Muistuttajat katsovat alueen olevan käyttökelpoton virkistys- ym. käyttöön ja että aidattu monttu poistaa alueella liikkumismahdollisuudet. Muistuttajalla ei ole tietoa veden laadusta mutta kertovat havainneensa alueella epäilyttäviä vuotoja. Muistuttajat vaativat louhoksen tyhjentämistä vedestä ja täytettäväksi tarkoin tutkitulla ja nykyaikaiset ympäristömääräykset huomioivalla tavalla.

Vastine

Veden laadun osalta Mondo Minerals toteaa että, veden laatua on analysoitu louhoksesta ja louhoksesta lähtevästä ojasta. Lausunnossaan ELY-keskus toteaa, että louhoksesta ei aiheudu happamia tai neutraaleja, metalli- ja sulfaattipitoisia valumavesiä. Mondo Minerals ei näe perusteltuna vaatimusta louhoksen tyhjentämisestä vedestä ja täyttämisestä muulla tavalla. Tavoitteena on saada alue turvallisiksi ja aitaaminen on sen vuoksi tarpeen, aitaamisen tarkoitus on estää ihmisten liikkuminen alueella, jolla on putoamisvaara.

5. Suomen luonnonsuojeluliiton Kajaanin yhdistys ry

Muistuttajat toteavat, että kaivosoikeudet ovat siirtyneet Mondo Mineralsille kaikkine oikeuksineen ja velvoitteineen. Louhos on aidattu mutta muistuttajat toteavat sen olevan vaarallinen. Muistuttajat toteavat, että ei ole selvitetty mitä liuosta louhos sisältää ja vaativat sen tyhjentämistä, sekä haitallisten aineiden siirtämistä asianmukaiseen paikkaan. Muistutuksessa todetaan, että sivukivikasat vuotavat selvästi ja esittävät mahdollisia vuotosuuntia sivukivialueen ja louhoksen vesille. Muistutuksessa vaaditaan sivukivien siirtämistä paikkaan missä niistä ei ole haittaa. Muistuttajat vaativat, että alueella tehtävä jälkihoito on tehtävä siten, että alueella on mahdollista asua, sekä harjoittaa maa- ja metsätaloutta jokamiehen oikeuksin.

Vastine

Louhosalueen turvallisuuden ja veden laadun osalta Mondo Minerals viittaa aikaisemmin lausumaansa. Sivukivien siirtämistä Mondo Minerals ei näy perusteltuna. Alue on alkanut jo luontaisesti maisemoitumaan ja konetyöt alueella heikentävät tätä kehitystä, sekä voisivat vaarantaa alueella esiintyvien uhanalaisten kasvien kasvupaikat. Lisäksi Mondo Minerals viittaa ELY-keskuksen lausuntoon, jossa todetaan, että kaivospiiristä ei Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan aiheudu muita sellaisia ympäristövaikutuksia, jotka vaatisivat ympäristönsuojelullisia toimenpiteitä.

6. Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry

Muistuttajat vaativat hakemuksen täydentämistä ja uudelleen kuuluttamista johtuen puutteellisista tiedoista ja asiakirjoista. Muistuttajat toteavat, että kaivosoikeuden omistajaa ei voida vapauttaa vastuista ennen kuin vastuut on selvitetty. Muistuttajat tuovat esille mahdollisia ympäristöriskejä ja pitävät ilmeisenä, että kaivospiirin lakkauttaminen edellyttää ympäristö- ja vesilupaa. Muistutuksessa vaaditaan, että kaivosviranomaisen tulee käsitellä asia hallintolainsäädännön nojalla puolueettomasti. Muistutuksessa vaaditaan, että lopettamispäätökseen tulee kuulua vakuudet pitkäaikaisturvallisuuden varmistamiseen. Muistutuksessa vaaditaan, että Tukesin vakuuksien tulee kattaa puuttuvat ympäristövakuudet, kunnes ympäristövakuudet on määritetty. Muistuttaja toteaa, että Tukesin tulee pyytää asiasta lausunto ympäristö- ja vesilupien, sekä kaivannaisjättesuunnitelmien tarpeesta Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta.

Vastine

Mondo Minerals viittaa edellä lausumaansa, Mondo Minerals selvittää uhanalaisten kasvien esiintymisen kaivospiirialueella ja katsoo ettei kaivospiiristä aiheudu sellaisia ympäristövaikutuksia, jotka vaatisivat muita ympäristönsuojelullisia toimenpiteitä.

Sotkamossa 1.3.2019

Ystävällisin terveisin

MONDO MINERALS B.V.
Branch Finland

Anu Kemppainen

QHSE Manager Finland

Pasi Määttä

Director of Operations, Finland

LIITE 4

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 1.7.2019.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttia-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 260 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Aukioloajat: asiakaspalvelu on avoinna arkisin 8.00 – 16.15

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: Puhelin: 029 56 42800

Faksi: Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.